13/09/2022

Σουηδίας Κλεόπας: Ο Σταυρός μέσα στην Ορθόδοξη ζωή κατέχει εξέχουσα θέση

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

“Η ανθρώπινη ευαισθησία δεν μπορεί να ερμηνεύσει το μυστήριο της θυσίας του Θεανθρώπου, όπως και δεν μπορεί να κατανοήσει την κένωση και ταπείνωσή Του” τόνισε χαρακτηριστικά στην ομιλία του για την εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού ο **Μητροπολίτης Σουηδίας κ. Κλεόπας.**

Σε άλλο σημείο τόνισε *"ο φόβος και η χαρά, αδελφοί μου, εκφράζουν και τη βαθύτερη σημασία του Σταυρού, που είναι το σύμβολο της χαρμολύπης. Εκείνης, δηλαδή, της πνευματικής κατάστασης, που είναι ή πρέπει να είναι το μόνιμο ήθος του Ορθοδόξου φρονήματος και της Ορθόδοξης αλήθειας. Ας μην ξεχνούμε, ότι ο Σταυρός μέσα στην Ορθόδοξη ζωή και πίστη, κατέχει εξέχουσα θέση. Αγιογραφείται, προβάλλεται και σχηματίζεται παντού".*

Το μήνυμα του Σουηδίας για την Εορτή του Τιμίου Σταυρού

Αγαπητοί εν Χριστώ Αδελφοί,
Συναχθήκαμε επί τω αυτώ, στη σημερινή πανεπίσημη και λαμπρά αυτή ημέρα της Δεσποτικής εορτής της ***Παγκοσμίου Υψώσεως του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού****, για να ομολογήσουμε την κοινή μας πίστη στο Ζωοδότη Χριστό και να μετέχουμε στο Ποτήριο της ζωής.*

Στη σημερινή εορτή, η Εκκλησία μάς καλεί να ασπασθούμε τον Τίμιο Σταυρό, όπως και στον καιρό της Αγίας Ελένης, μετά την εύρεσή του, τον ύψωσε ο πατριάρχης Μακάριος ενώπιον του λαού κι εκείνος τον προσκύνησε.

Ένας από τους ύμνους της σημερινής ημέρας, καλεί όλους μας, κληρικούς και λαϊκούς, να ασπασθούμε τον Τίμιο Σταυρό με χαρά και με φόβο. Με δύο εσωτερικές καταστάσεις, από πρώτη άποψη αντίθετες, ο ιερός υμνογράφος της Εκκλησίας, μάς καλεί να σταθούμε μπροστά στο Σταυρό του Κυρίου. Με χαρά και με φόβο.

Με χαρά, αρχικά, γιατί ο Σταυρός έγινε αιτία της νίκης του Χριστού κατά των δαιμονικών δυνάμεων και του θανάτου, όμως ακόμα έγινε όργανο της λύτρωσης και της ελπίδας του ανθρωπίνου γένους. Αλλά ο ασπασμός του Σταυρού, θα πρέπει να γίνεται στη συνέχεια και μ' ένα αίσθημα φόβου. Όμως, ο φόβος εδώ, έχει τη θεολογική του σημασία. Δεν αναφέρεται στο συναίσθημα που δημιουργείται από κάποιο κίνδυνο ή κάποια απειλή. Πρόκειται για το φόβο εκείνο, που καταλαμβάνει την ψυχή του ανθρώπου, όταν γεγονότα και περιστάσεις της ζωής, ξεπερνούν τις δυνατότητες και τα ανθρώπινα μέτρα και την κάνουν να καταλαμβάνεται από θαυμασμό, έκπληξη και δέος.

Και στο προκείμενο θέμα, ο υμνογράφος ζητά να προσεγγίσουμε το Τίμιο Σταυρό με δέος, γιατί πάνω σ' αυτό το ατιμωτικό όργανο ποινής της εποχής εκείνης, ανέβηκε εκούσια ο αναμάρτητος Θεάνθρωπος Χριστός και υπέστη την πιο επώδυνη και περιφρονητική καταδίκη, για να ξεπλύνει τις δικές μας αμαρτίες. Δέχτηκε να υποστεί τον βαθύ αυτό πόνο, που ήταν κατάληξη και συνέπεια της ανθρώπινης αποτυχίας.

Το πάθος του δικαίου και ανεξίκακου Κυρίου, που γίνεται με τη θέλησή Του για τη σωτηρία του ανθρώπου, είναι πολύ φυσικό να δημιουργεί το αίσθημα του φόβου. Η ανθρώπινη ευαισθησία δεν μπορεί να ερμηνεύσει το μυστήριο της θυσίας του Θεανθρώπου, όπως και δεν μπορεί να κατανοήσει την κένωση και ταπείνωσή Του. Σε αυτό, λοιπόν, το μοναδικό γεγονός της Θείας συγκαταβάσεως και αγάπης, δεν απομένει τίποτε άλλο, παρά φόβος και δέος.

Ένα μέσο, που μάς βοηθάει για να συναισθανθούμε τη θαυμαστή προσφορά και δωρεά του Θεανθρώπου προς όλους μας, είναι οι ύμνοι της ημέρας, αλλά και η καθιερωμένη νηστεία, που θυμίζει τη Μεγάλη Παρασκευή. Με αυτό τον τρόπο, δημιουργείται ατμόσφαιρα ιδιαίτερης καταστάσεως, για να καταλάβει ο πιστός ότι η αυτοθυσία του Χριστού δεν είναι ένα συνηθισμένο γεγονός, ούτε μπορεί να ερμηνευθεί με τα ανθρώπινα δεδομένα.

Ο φόβος και η χαρά, αδελφοί μου, εκφράζουν και τη βαθύτερη σημασία του Σταυρού, που είναι το σύμβολο της χαρμολύπης. Εκείνης, δηλαδή, της πνευματικής κατάστασης, που είναι ή πρέπει να είναι το μόνιμο ήθος του Ορθοδόξου φρονήματος και της Ορθόδοξης αλήθειας. Ας μην ξεχνούμε, ότι ο Σταυρός μέσα στην Ορθόδοξη ζωή και πίστη, κατέχει εξέχουσα θέση. Αγιογραφείται, προβάλλεται και σχηματίζεται παντού.

Η επανάληψη του σημείου του Σταυρού στη διάρκεια των λατρευτικών μας συνάξεων δεν είναι ένα μηχανικός και ανούσιος τύπος. Αντίθετα, εκφράζει τις δύο εσωτερικές καταστάσεις που βιώνει ή που πρέπει να βιώνει ο κάθε πιστός. Η χαρμολύπη είναι το ήθος, η ζωή μας.

Ο Άγιος Σιλουανός έλεγε ότι, ο Σταυρός του Κυρίου χαρίζει την ελπίδα και τη δυνατότητα να ξεπεράσουμε την κόλαση της αποτυχίας, αφού ανοίγει προοπτικές να παρατηρούμε τη ζωή και να τη ζούμε, υπερβαίνοντας την κόλαση και τον άδη.

Στον καθημερινό αγώνα μας, ας ηχεί ο ξεκάθαρος και νικηφόρος λόγος του Κυρίου μας: "ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε, ἀλλά θαρσεῖτε, ἐγώ τόν κόσμον νενίκηκα" (Ἰωάν. 16,33). Εξάλλου, δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι ακόμη και ο πιο απλός πιστός εκφράζει τα βιώματα της χαρμολύπης με το σημείο του Σταυρού.

Ταπεινώς, εύχομαι να χαρούμε πνευματικά με τη σημερινή εορτή, αφού άλλωστε ομολογούμε: "ἰδού γάρ ἦλθε διά τοῦ Σταυροῦ χαρά ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ", κι ας καυχόμεθα εν Χριστώ, όπως και ο Απόστολος Παύλος: "ἐμοί μή γένοιτο καυχᾶσθε, εἰ μή ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ" (Γαλ. 6,14).

Εδώ πρόκειται για μία καύχηση, όχι με αίσθημα εγωϊσμού και υπερηφάνειας, γιατί υπερέχουμε έναντι των άλλων, αλλά γιατί ο ίδιος ο Σωτήρας Χριστός, ανερχόμενος στο Σταυρό, μάς προσκαλεί στη ζωή της ελευθερίας και της αγάπης κι εμείς, ασπαζόμενοι τον Τίμιο Σταυρό, ας αναφωνήσουμε: "Σταυρέ τοῦ Χριστοῦ, σῶσον ἡμᾶς τῇ δυνάμει σου"! Αμήν.